

## POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Kowalski

w sprawie z wniosku R. T.

z udziałem M. S., I. C., J. W.

o stwierdzenie nabycia spadku po Z. W.,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 czerwca 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki M.S.

od postanowienia Sądu Okręgowego w W.

z dnia 25 maja 2021 r., sygn. akt XXVII Ca [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.**

### UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną uczestniczki postępowania M. S. od postanowienia Sądu Okręgowego w W. z 25 maja 2021 r. w sprawie z wniosku R. T. z udziałem M. S., I. C. i J. W. o stwierdzenie nabycia spadku po Z. W. należy podnieść, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, o przede wszystkim publicznoprawnym celu (postanowienia SN: z 7 października 2020 r., II CSK 670/19; z 24 lutego 2016 r., V CSK 488/15). Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie. Rolą skargi kasacyjnej nie jest korygowanie wszelkich orzeczeń sądowych zawierających uchybienia, lecz ochrona

interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i prawa pozytywnego.

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych, budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżąca przytoczyła przesłankę z art. 398<sup>9</sup> § 1 punkt 2 i 4 k.p.c., tj. potrzebę wykładni przepisów prawa, a także oczywistą zasadność skargi.

Powołanie się na przesłankę potrzeby wykładni przepisów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne kontrowersje, nie doczekał się jeszcze wykładni bądź też, jego niejednolita interpretacja prowadzi do wydawania przez sądy odmiennych rozstrzygnięć w sprawach o identycznym lub zbliżonym stanie faktycznym. Należy przytoczyć przykłady takich orzeczeń i wykazać istniejące między nimi rozbieżności (postanowienia SN z 24 października 2012, I PK 144/12 z 13 czerwca 2008 roku, III CSK 104/08; z 28 marca 2007 roku, II CSK 84/07; z 12 grudnia 2008 roku, II PK 220/08). Skarżącego obarcza przy tym ciężar przedstawienia wyodrębnionej i pogłębionej argumentacji prawnej, wyszczególniającej dostrzegane przez stronę poważne wątpliwości interpretacyjne (postanowienia SN z 8 lipca 2009 roku, I CSK 111/09; z 12 grudnia 2008 roku, II PK 220/08).

W skardze kasacyjnej wskazano na konieczność wypowiedzi Sądu Najwyższego ze względu na potrzebę wykładni art. 945 k.p.c. w kontekście wskazania czy poddanie testatora sugestiom osób trzecich zainteresowanych określonym rozstrzygnięciem stanowi o spełnieniu przesłanki nieważności testamentu z art. 945 § k.c., gdyż wywołuje to rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych.

Argumentacja skarżącej przedstawiona we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie czyni zadość wskazanym wyżej wymaganiom.

Skarżąca nie przedstawiła żadnego wyводу prawnego i nie uzasadniła skąd biorą się wątpliwości prawne we wskazywanym zakresie. Wskazywana przez nią potrzeba wykładni w istocie wiąże się z ustaleniem stanu faktycznego i jego oceną i w praktyce rozstrzygana jest ad casum, z uwzględnieniem okoliczności konkretnego przypadku. W orzecznictwie dominuje pogląd, że w typowych sytuacjach sugerowanie spadkodawcy treści testamentu nie będzie skutkowało wadą oświadczenia woli testatora prowadzącą do nieważności tego testamentu. Dopiero gdyby spadkodawca był, ze względu na wiek, stan zdrowia lub inne nadzwyczajne okoliczności, pozbawiony faktycznej możliwości sprzeciwienia się wywieranym na niego naciskom, to z uwagi na brak swobody testowania nie można uznać jego oświadczenia woli za ważne (zob. postanowienia SN: z dnia 14 grudnia 2011 r., I CSK 115/11; z dnia 18 maja 2017 r., I CSK 551/16; z dnia 28 sierpnia 2020 r., II CSK 574/19; z dnia 21 kwietnia 2004 r., III CK 523/02).

Oparcie wniosku na przesłance oczywistej zasadności wymaga wykazania przez skarżącego niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka (*prima facie*), bez konieczności pogłębionej analizy, sprzeczności wykładni lub zastosowania prawa materialnego lub procesowego z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (m.in. postanowienia SN: z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08). Skarżący powinien zawrzeć w skardze wyodrębniony wywód prawny wskazujący, w czym przejawia się oczywistość naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego (zob. postanowienia SN: z 5 września 2008 roku, I CZ 64/08; z 19 grudnia 2001 roku, IV CZ 200/01; z 9 czerwca 2008 roku, II UK 37/08).

Skarżąca wskazała, że oczywistej zasadności skargi upatruje w fakcie naruszenia przepisów proceduralnych wskazanych w zarzutach, tj. art. 380 k.p.c. w zw. z art. 205<sup>12</sup> § 2 k.p.c., art. 235<sup>2</sup> § 1 pkt. 2, 3 i 5 k.p.c. i art. 227 k.p.c. polegającym na oddaleniu wniosku o uchylenie postanowienia sądu I instancji w przedmiocie pominięcia zawnioskowanych przez M. S. dowodów z zeznań świadków, a także oddaleniu wniosku o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii innych biegłych lub opinii Instytutu.

Skarżąca nie wykazała oczywistości naruszeń i podniosła jedynie, że powołane zarzuty należy uznać za oczywiście uzasadnione ze względu na fakt pominięcia wnioskowanych dowodów i brak przesłuchania wnioskowanych świadków. Nie zawarła wyводу prawnego wskazującego w czym przejawia się naruszenie wskazanych przepisów widoczne *prima facie*. Kwestia przeprowadzenia postępowania dowodowego i pominięcia wnioskowanych dowodów mieści się w granicach uznania sędziowskiego w kontekście swobodnej oceny dowodów. W tym zakresie nie jest przy tym wystarczające proste odwołanie się do zarzutów skargi bez pogłębionego uzasadnienia (art. 398<sup>3</sup> § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.) Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie (art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c.) podlegają rozpoznaniu na etapie tzw. "przedsądu", natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Sąd Najwyższy w ramach "przedsądu" bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie (postanowienie SN z 13 lutego 2020 r., III PK 25/19).

Stosownie do art. 398<sup>3</sup> § 1 pkt 2 k.p.c., skargę kasacyjną można oprzeć na naruszeniu przepisów postępowania, jeżeli uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Lakoniczne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej, ograniczone w zasadzie do odwołania się do postawionych w tej skardze zarzutów, nie dostarcza żadnych argumentów, które pozwalałyby wnioskować Sądowi Najwyższemu, że zarzuty te są oczywiście zasadne. Samo pominięcie przez Sąd drugiej instancji zgłoszonych przez stronę wniosków dowodowych nie może świadczyć o takim naruszeniu. Nie można bowiem przyjąć, że sąd jest obowiązany dopuścić kolejny dowód z opinii biegłego w każdym wypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1974 r., II CR 817/73, LEX nr 7404). Sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z opinii dalszych biegłych jedynie, gdy zachodzi taka potrzeba, a w szczególności, gdy przeprowadzona już opinia zawiera istotne luki, jest nieprzekonująca, niekompletna, pomija lub wadliwie przedstawia istotne okoliczności, jest niejasna, nienależycie uzasadniona czy nieweryfikowalna

(zob. postanowienie SN z dnia 29 sierpnia 2013, I CSK 20/13). Również pominięcie dowodów z przesłuchania świadków „mających bezpośrednią styczność z testatorką w okresie sporządzania przez nią testamentu” wobec ustalenia, że nie była ona w stanie sporządzić testamentu w sposób swobodny z uwagi na rozpoznany zespół otępienny oraz pozostawanie pod przemożnym wpływem M. S., nie stanowi dostatecznej podstawy do stwierdzenia oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c.. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

[as]